

tænker sig, at fra hele Landet, fra alle disse Virksomheder, de smaa med, i alle Brancher skal Navnene indsendes, saa siger jeg: Sikken en Bunke Papir! Sikken en Mængde Skriveri! Og sikken en Mængde Funktionærer, der paa ny skal ansættes! — for det er der ikke Spor af Tvivl om.

Jeg mener ogsaa, Lovforslaget gaar for vidt i Retning af at øve Tvang. I § 3 bestemmes, at naar mindst Halvdelen af Arbejderne begærer Bedriftsraad oprettet, skal den øvrige Halvdel og Arbejdsgiveren bøje sig derfor. Og de er pligtige at tage mod Valg, de er pligtige at deltage i Møder. Der er dog en umaadelig formildende Omstændighed: Arbejdsgiveren er ikke pligtig at møde til saadanne Møder i Arbejdstiden, medmindre særlig tvingende Grunde taler derfor. Desuden kan i disse Møder, som afholdes mellem Arbejdsgiveren og Bedriftsraadet, deltage Repræsentanter for henholdsvis Arbejdsgiverorganisationen og Arbejderorganisationen. Det bliver altsaa noget knudret noget, og det er ikke ret meget i Familie med Frihed.

Selvfølgelig er der ogsaa i Lovforslaget indsat Bødestraffe, hvis man forsynder sig mod de i Lovforslaget paabudte Ting, og det er for øvrigt ikke overraskende at træffe den nu ret velkendte socialdemokratiske Bøde paa 10 000 Kr. for ikke at møde til saadanne Møder, akkurat ligesom naar man forsynder sig imod Mund- og Klovesygebestemmelserne. Det er ogsaa de samme 10 000 Kr., vi mødte i de foreslaaede Bestemmelser om Fragttællinger til Mergeltransport. Dersom en Mand har over 10 000 Kr.'s Jordværdi, faar han ingen Lempelser, selv om han er en fattig Stymper, men har han under 10 000 Kr.'s Jordværdi, faar han Lempelser, selv om han har godt Raad til at betale — saaledes var det i alt Fald i Lovforslaget. Det gaar igen i adskillige andre Love.

Ministeren foreslaar altsaa at tage Landbruget med. Nu ved jeg vel, at Lovforslaget ikke for ret mange Landbrugs Vedkommende byder paa Bedriftsraad, men det byder paa en Tillidsmand. Saa snart Virksomheden beskæftiger 5 organiserede Arbejdere, som er over 18 Aar og har været en Maaned i Bedriften, kan Halvdelen af dem kræve, at der vælges en Tillidsmand. Paa almindelige Bøndergaarde vil man saaledes kunne komme med ind under Loven, naar man har et Par unge Karle, et Par Piger og en Fodermester, som man har paa mange mellemstore Bøndergaarde. Med Nutidens Drift er selv paa forholdsvis smaa Bøndergaarde Husdyrholdet stort, og Folkeholdet

i Forhold dertil. Saa skal der vælges Tillidsmand, og det er ikke sikkert, at man har en, der passer til at være Tillidsmand. Det kan være, at han er for ung, og det kan ogsaa være, at han har den anden Fejl: at han ikke er organiseret. Saa kan der vælges en Tillidsmand paa Gaarden ved Siden af, det gør ikke Spor, og saa skal han snakke med om Forholdene der. Jeg beder ærede Medlemmer tænke lidt over, hvad det vil sige, at man ved Lov laver det saaledes, at en Mand fra en anden Ejendom kan have Ret og Myndighed til at snakke med om, hvad der eventuelt er Husbonden og hans Folk imellem!

Jeg mener, der er en meget stor Forskel paa Landbrug og Industri, især Storindustri. Jeg skal pege paa den Forskel, der i mine Øjne vejer stærkest til. Det er det, at i Landbruget arbejder man ikke med egentlige Lønarbejdere, men man arbejder med *vordende Bedriftsledere*. Det gør en Forskel. De fleste af vore Medhjælpere i Landbruget, baade de smaa, de mellemstore og de rigtig store Landbrug, er unge Mennesker, der er ude ikke alene for at tjene til Opholdet, men for at udvikles, for at ud-danne sig med det for Øje senere selv at faa fat i noget, saa de kan blive Ledere. Vi har nok en Del faste Landbrugsarbejdere, som kan gaa ind under Begrebet Lønarbejdere. Jeg vil for Resten sige, at ikke faa Steder er de gjort interesserede i Bedriften derigennem, at de lønnes i Forhold til, hvad den Bedriftsgren, de arbejder i, giver, altsaa delvis med Procenter. Indenfor Landbruget, selv det store Landbrug, har man altsaa, vil jeg paastaa, allerede i nogen Tid haft Øje for Betydningen af at gøre den egentlige Lønarbejder interesseret i Bedriften.

Men, som sagt, det store Flertal af vore Folk er unge Mennesker, der er ude for at lære, saa at de en Gang selv kan komme til at staa som Ledere af en større eller mindre Bedrift. Det er ikke alene i mellemstore Brug, men ogsaa i det store Brug — thi det store og det mellemstore og det lille Landbrug har ikke faa Tilknytningspunkter faglig set, man kan godt i store Brug finde unge Mennesker ude for at lære, som aldrig drømmer om at blive Ledere af et stort Brug. Det kan være, at den Mand, der ejer og leder det, har et Speciale, er en uhyre driftig og dygtig Landmand paa et Felt, som man gerne vil lære noget af, saa vi kan meget godt træffe de vordende Bedriftsledere ogsaa i det store Brug. De søger ud til dygtige Landmænd for at lære. Og de søger end-